

Rekenkamercommissie WVOLV
T.a.v. dhr. D. Kamermans
Postbus 393
2250AJ VOORSCHOTEN

Verzenddatum 26 oktober 2021
Ons kenmerk Z/21/149919/292014
Contactpersoon Dhr. J. Teuben
Telefoonnummer 14071

Onderwerp Bestuurlijke reactie RKC-onderzoek beleid en investeringen onderwijshuisvesting

Geachte heer Kamermans,

Op 6 oktober 2021 heeft u ons college verzocht om een bestuurlijke reactie op de in uw opdracht opgestelde onderzoeksrapportage van het EIB naar beleid en investeringen rondom schoolgebouwen. Graag geven wij met deze brief gehoor aan uw verzoek.

In uw e-mail van 6 oktober verzoekt u onze reactie te richten op de bij uw e-mail bijgevoegde concept-aanbiedingsbrief. Wij gaan in deze reactie in op het door u gehanteerde uitgangspunt en op een aantal conclusies en één aanbeveling uit uw brief:

Uitgangspunt

U schrijft in de paragraaf 'aanleiding onderzoek' dat het belangrijk is om inzicht te hebben in de kapitaalgoederen; de fysieke staat, het beleid en de financiële gevolgen ervan. Wij onderschrijven dit uitgangspunt maar wel met de toevoeging dat dit inzicht tot doel heeft dat een gemeente haar rol en taak in voldoende mate kan uitvoeren binnen de kaders van de onderwijswetgeving en haar eigen beleid en in afstemming en samenwerking met de overige partijen die hierin een rol en taak hebben. Vanuit deze overwegingen ervaren wij dat de conclusies in uw concept-aanbiedingsbrief in onvoldoende mate recht doen aan de conclusies uit het onderzoeksrapport van het NEI en ook onvoldoende ingaan op uw vraagstelling ten aanzien van het onderzoek.

Conclusie aanbiedingsbrief:

'De schoolgebouwen lijken een redelijke bouwtechnische staat te hebben. Ze voldoen aan functionele eisen, maar niet aan binnenklimaat-normen.

Opmerking college:

Het doel van het onderzoek is het verkrijgen van inzicht in het beleid rondom onderhoud, renovatie en (vervangen) nieuwbouw van schoolgebouwen en investeringen in renovatie en (vervangende) nieuwbouw.

NEI concludeert dat:

- de schoolgebouwen voldoen aan de functionele eisen voor het geven van onderwijs,
- de basis voor het opstellen van plannen rond schoolgebouwen redelijk tot goed is,

- deze basis leidt tot een prioritering van schoolgebouwen waar schoolbesturen zich op grote lijnen in kunnen vinden,
- gemeenten nemen de verwachte investeringen in schoolgebouwen voor de komende vier jaar op in hun gemeentelijke programmabegroting,
- Gemeenten houden een zekere mate van flexibiliteit in de besteding van deze middelen.

Deze conclusies dienen ons inziens pregnanter te worden beschreven in uw aanbiedingsbrief omdat hier wordt ingegaan op het doel van het onderzoek: het verkrijgen van inzicht in het beleid en de investeringen.

Conclusie aanbiedingsbrief:

'Gezien de huidige problemen met het binnenklimaat en de toekomstige ambities (49% CO₂-reductie in 2030, aardgasvrij in 2050), zullen de schoolgebouwen aanzienlijk verbeterd moeten worden. Wat dat betreft hebben de gemeenten en schoolbesturen dan ook een grote financiële en inhoudelijke opgave in de periode 2021-2025.'

Opmerking college:

NEI geeft aan dat er sprake is van een uitdaging door toekomstige eisen en ambities in 2030 en 2050 . De rijksoverheid heeft hiervoor een klimaatbeleid en een klimaatplan ontwikkeld. Gemeenten hebben daarin weliswaar een rol in de uitvoering maar onder auspiciën van het rijk. Het is vanwege de hiervoor benodigde extra investeringen wel te verwachten dat vanuit de rijksoverheid nog aanvullende middelen aan gemeenten beschikbaar worden gesteld om deze doelen te bereiken. Zoals het nu is verwoord lijkt het een verantwoordelijkheid die enkelzijdig is belegd bij de individuele gemeenten en schoolbesturen zonder dat daarvoor aanvullende middelen van het rijk te verwachten zijn.

Conclusie aanbiedingsbrief:

'Aandachtspunt daarbij is dat de vier gemeenten in hun plannen onvoldoende rekening houden met stijgende bouwkosten.'

Opmerking college:

Uit verschillende bouwindexen blijkt dat de substantiële prijsstijging vooral het gevolg is van de invoering van de BENG-eisen. De bouwkosten zijn de afgelopen jaar relatief bescheiden gestegen, met name als gevolg van stijgende materiaal- en loonkosten. De oorzaken van deze kostenontwikkeling zijn verwerkt in de jaarlijkse indexering door de VNG van de normkosten.

De VNG adviseert om in geval de normbedragen uit de verordening in de praktijk worden overschreden, deze in het jaar van uitvoering aan te passen aan het werkelijke prijspeil. Dit advies staat haaks op de advies in deze rapportage.

Aanbeveling specifiek voor Oegstgeest:

'Verzoek uw college van burgemeester en wethouders:

➤ gebruik te maken van schouwen bij het opstellen van het integraal huisvestingsplan.'

Opmerking college:

Het is niet duidelijk wat de meerwaarde is van het (periodiek) schouwen van de schoolgebouwen. Het schouwen betreft alleen de conditie van het schoolgebouw en daaruit valt op te maken of er sprake is van achterstallig onderhoud. De door Oegstgeest uitgevoerde quick scan is daarom toereikend om vast te stellen of er sprake is van een minimaal redelijke onderhoudsconditie. De definitieve besluitvorming door

de gemeenteraad vindt echter onder meer plaats op basis van een schouw. Drie jaar voordat een project wordt uitgevoerd voert de gemeente een huisvestingsonderzoek uit waar een technische schouw onderdeel van uit maakt.

Toelichting:

Het schoolbestuur is op basis van de onderwijswetgeving verplicht het gebouw en terrein, alsmede de roerende zaken waarvoor bekostiging wordt genoten, behoorlijk te gebruiken en te onderhouden. Het schoolbestuur dient hiervoor ook een meerjaren onderhoudsplan op te stellen en conform dit plan te reserveren voor het onderhoud. De accountant controleert hierop in het jaarverslag.

In de verordening Voorzieningen huisvesting onderwijs is opgenomen dat schoolbesturen hun gebouwen minimaal op conditieniveau 3 NEN 2726 moeten houden. De gemeente mag er daarom van uit gaan dat de technische staat van de schoolgebouwen minimaal redelijk is.

De conditie van de gebouwen wordt gemeten en geregistreerd op basis van de meest recente NEN 2767 'Conditie meten voor gebouw en installatiedelen'. Hierin worden zes conditieniveaus onderscheiden.

Niveau	Omschrijving	Toelichting
1	Uitstekend	Geen gebreken
2	Goed	Incidenteel beginnende veroudering
3	Redelijk	Plaatselijk zichtbare veroudering, functie niet in gevaar
4	Matig	Kans dat functie in gevaar is
5	Slecht	Veroudering onomkeerbaar
6	Zeer slecht	Technisch rijp voor sloop

Concluderend

Met in achtneming van het bovenstaande gaan wij graag in op uw voorstel voor een gesprek waarbij ons inziens aan de orde komt hoe het gemeentelijk beleid en investeringen rondom schoolgebouwen kan worden beoordeeld in relatie tot de rol en taak die de gemeente op basis van de onderwijswetgeving en haar eigen beleid heeft.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Oegstgeest,

Jeffrey Versluis
secretaris

Emile Jaensch
burgemeester

